

Milli Eğitimdeki Yanlışlar

– EDİP GÜL · 04 Temmuz 2022

Kitap Okumayı Engelleyen Eğitim Anlayışı

Doğrusunu söylemek, yazıya attığım başlığa aykırı olmak üzere bir itirafta bulunarak söyleyeceğim ki bana kitap okuma alışkanlığımı kazandıran kurum yine Milli Eğitim Kurumudur. Bu itiraf başlıkta belirlenen konuyla çelişir görünmekte. Aslında değil.

Ben ilkokul sıralarındayken sınıf kitaplığıyla karşılaşmasaydım belki de bu alışkanlığı hiç kazanamayacaktım. Evet, bunu hiç çekinmeden itiraf ediyorum. O sınıf kitaplıklarındaki –o güne kadar görmediğim-masal ve hikâye kitaplarının dünyası beni öyle çekmişti ki art darda bütün kitapları bitirdim. Ama hayatım boyunca bir daha böyle camlı bir dolapta kolayca erişebileceğim şekilde bulamadım onları. Hep aradım, bulduğum yerde somururcasına okudum ama bin bir mânianın ardında olan o kutsal hazineye varmak için masalların prensi gibi devlerle boğuşmak, bin bir mâniayı aşmak, Kaf dağına ulaşmak zorundaydım.

İşte ben ve benim gibi birkaç haris öğrenci dışında bunu yapacak kimse yoktu. Her halde o pek sevdiğim dedeciğimin okumasını bilmediğim Arap harfleriyle yazılmış kitaplarla boğuştuğunu görmem, ayrıca ninemin ve diğer aile efradının onun kitaplarına karşı horlayıcı davranışına tanık olmam ve onun hafta sonları kuran okuttuğu köyden eve gelip onları kurtarama, yırtıklarını onarma çabaları ve onun ailenin baskıları karşısında kitaplarının önce soğuk odaya, oradan da odunluğa atılışına tanık olmam beni bu çabaya itmiş olsa gerek. Bana okuma zevkini kazandıran belki de onun herkes boş konuşmalara, malayaniye dalmışken sessizce oturduğu yerde, ibadet vakitleri dışında kitap okumasıdır. Ayrıca onun mağduriyeti beni teşvik eden unsur olmuştur sanırım.

Ancak hemen önceki olguya dönerek söyleyebilirim ki, bu okuma zevkini sınıf kitaplığı körüklediye bile, okulun kütüphanelerinin ya yetersiz oluşu ya da sürekli kapalı tutulması, kitap almak isteyenlerin bin bir zorlukla karşılaşması benim ve diğer öğrencilerin bu kütüphanelerden hemen hemen hiç yararlanamamasına neden olmuş, benim gibi birkaç hevesli dışında öğrencilerin kitap okuma hevesi başlamadan tükenmiştir. Ayrıca il halk kütüphanelerindeki memurların asık suratları, itici davranışları da bu okuma eyleminin büsbütün körelmesine sebep olmakta, sonuçta okumayan, araştırmayan, öğrenmeyen, peşin hükümlü, kelime dağarcığı 5000'ü geçmeyen nesiller ortaya çıkmıştır.

Bu hengâmede zevke, eğlenceye dayalı edimler öne çıkmış, öğrenciler kahvehane alışkanlıklarında yarışmış, en ufak bir kültür gerekmeden futbol havariliği, kız peşinde koşma, sigara içme alışkanlığı giderek yanlış yollara sapma çabaları gençliğin tek çıkar yolu olarak teşvik edilmiştir.

Öğretmenlerin ve ebeveynlerin kitap okuma alışkanlıklarının hiç mi hiç olmayışı bunda baskın rol oynamış, aynı büyükleri sigara ve kahvehane alışkanlıkları onları rol model alan gençliğin de onlar gibi olmasına, hatta daha ileri giderek, porno film endüstrisinin kurbanı, içki ve kumar müptelası olmalarına yol açmıştır.

Bu işte anne babalar kadar Milli Eğitimin de suçu büyüktür. Sonuçta o anne babaları da yetiştiren aynı

Milli Eğitim kurumlarıdır. Bu ülkede her kes aynı tek tip eğitim cenderesinden geçmektedir. Sistem kendini sorgulamalı, gençliği ve vatandaşları nasıl bu denli kültürsüz yetiştirdiğini sorgulamalıdır. Üniversiteyi kazandığım 1974 yılında Erzurum yolculuğunda karşılaştığım halktan biri-o zaman 60, 70 yaşlarında olan yol arkadaşım bana Fuzuli'den, Baki'den, Nefi'den, Nedim'den; Yunus'tan ve bilcümle divan şairleri, halk ozanları tasavvuf şairleri, hatta İran şairlerinden örnekler okuyunca küçük dilimi yutmuş, bu hiçbir mektep, medrese tahsili olmayan sıradan bir vatandaşın engin kültürü karşısında hayranlık duymaktan kendimi alamamıştım.

İşte o zaman Osmanlı coğrafyasının baştanbaşa mektep haline dönüştürülmüş bir vatan olduğunu kahvehaneleri kıraathane: okuma evi olmasındaki sırrı anlamıştım. Onlar bir vatan sathını mektep yapmışlardı. Herkes bugünkü gibi 12 yıllık mecburi eğitime tabi tutulmamıştı, herkes üniversite okumaya mecbur bırakılmıyordu ama vatanın her ferdi büyük bir irfan denizinde yüzüyordu. Ve biz ilkokulda Arap harflerinin zorluğundan bahis açan öğretmenleri şaşkınlıkla dinliyorduk.

Ahmet Kemal